

Jacek Reyniak, Kazimierz Radwański

Kraków. Pl. Wiosny Ludów 3/4

Informator Archeologiczny : badania 5, 185-186

1971

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

wiecznego /i późniejszego/ założenia bramnego na styku murów obronnych Wawelu i miasta. Przy ul. Grodzkiej odsłonięto fragment muru miejskiego, sąsiadującego z dawną bramą Grodzką. W pobliżu tego muru, w kierunku północnym, tj. ku kościołowi Św. Idziego, natrafiono na relikty trzech budynków mieszkalnych z czasów nowożytnych, na południe zaś - na masywy humusowo-gliniaste, które mogą być pozostałością nieznanych dotąd, choć hipotetycznie rekonstruowanych, wczesnośredniowiecznych linii obronnych, wiążących Wawel z podgrodziem - Okołem.

U podnóża Wawelu od strony południowo-zachodniej i zachodniej, na stokach wzgórz i płaskich bulwarach nad Wisłą, prowadzono prace typu badawczo-ratowniczego na trasie pospiesznie wykonywanych wykopów pod ciągi ciepłownicze i gazowe. Długość kontrolowanych wykopów wynosiła 170 m, szerokość 230 cm. Wyróżniono tu 9 zespołów warstw kulturowych, odsłonięto relikty murów osterech budowli najpewniej nowożytnych, w tym domu rybackiego długości 11,8 m, wydobyto duże ilości ceramiki z różnych okresów oraz inne zabytki, w tym kilkanaście monet, niemal wyłącznie nowożytnych.

Drobne badania ratownicze prowadzono ponadto w piwnicach wschodniego skrzydła zamku /rej. XI/ i w północno-wschodnich partiach krużganków dziedzińca arkadowego, w sieni Władysława IV /rej. XIII/ i przy barbakanie tegoż króla /rej. XIV/. Wyniki tych badań przyniosły parę istotnych przyczynków architektonicznych.

Uspełnieniem wyliczonych prac były badania wiertnicze, wykonywane częściowo w ramach działalności Zespołu badań nad przedlokalnym Krakowem /przy Komisji Archeologicznej Oddziału PAN w Krakowie/. Ogółem wykonano 93 odwierty penetrometrem /41 na wzgórzu wawelskim, 52 u podnóża/ oraz 6 przy pomocy świdra o średnicy 8 cali /4 na Wawelu, 2 u podnóża/. Rozpoznano wstępnie miąższość, charakter /skład przyrodniczy/, a nawet wiek warstw kulturowych na wielu odcinkach, uohwycono też ślady dawnych powodzi, a w rejonie ul. Podzamcze i Bernardyńskiej warstwy namulów rzecznych ponad 2-metrowej miąższości, potwierdzające archeologicznie przebieg odnogi Rudawy.

KRAKÓW

Muzeum Archeologiczne w Krakowie

pl. Wiosny Ludów 3/4

Badania prowadził mgr Jacek Rejniak pod kierownictwem mgr Kasimierza Radwańskiego. Finansowało Muzeum Archeologiczne w Krakowie. Pierwszy sezon badań. Osadnictwo wczesnośredniowieczne, relikty zabudowy średniowiecznej.

Z końcem roku 1970 i w początkach 1971 r. kontrolowano, posse-

rzano i pogłębiano dla celów badawczych wykopy instalacyjne na dziedzińcu dawnego pałacu Wielopolskich /obecnie gmach Rady Narodowej/. Uzyskano zabytki wczesnośredniowieczne oraz relikty warstwy kulturowej zapewne sprzed XI w.

W południowej części dziedzińca zaobserwowano kamienne i kamienno-ceglane mury istniejącej niegdyś na tym terenie średniowiecznej zabudowy mieszkalnej. W północnej części wymienionego dziedzińca prowadzono odwierty archeologiczno-geologiczne dla rozeznania pierwotnej konfiguracji terenu. Omówione prace stanowiły kontynuację i uzupełnienie badań podejmowanych na tym terenie w latach ubiegłych.

KRAKÓW - ZAKRZÓWEK

Muzeum Archeologiczne w Krakowie

Badania prowadzili mgr Emil Zaitz oraz sespół. Finansowało Muzeum Archeologiczne w Krakowie. Piąty sezon badań. Szkieletowe omentarszysko wczesnośredniowieczne /XI-XII/XIII w./

W roku 1971 badania prowadzone były w północnej części omentarszyska. Przekopano teren o powierzchni 2,1 ara. Odkryto 5 grobów i 7 jam, daje to łącznie z badaniami ubiegłych lat 75 grobów szkieletowych oraz 41 jam. Szkielety usytuowane były wzdłuż osi E-W z głowami skierowanymi na zachód. Przy dwóch pochówkach stwierdzono skromne wyposażenie w postaci noża żelaznego, oraz noża i krzesiwa. Przedmioty te stanowią formy znane już na wymienionym omentarszu. Pozostałe odkryte szkielety nie posiadały wyposażenia.

W badanej w b.r. części omentarszyska w przeciwieństwie do jego partii południowych groby posiadają bardzo skromne wyposażenie, a wiele pochówków zupełnie go nie ma. Tu również, jak się wydaje, występują wyłącznie szkielety z głowami skierowanymi na zachód, w przeciwieństwie do pozostałej części omentarszyska gdzie kobiety miały głowy skierowane na zachód, mężczyźni najczęściej na wschód. Sądzić należy, iż dalsze prace wykażą czy charakter tej części omentarszyska jest warunkowany chronologią jego poszczególnych partii, czy może stratyfikacją społeczną użytkującej go grupy ludzkiej.

Wśród 7 odsłoniętych jam jedynie w dwóch zaobserwowano obecność materiałów ceramicznych - w jednej wczesnośredniowiecznych w drugiej, neolitycznych /kultury pucharów lejkowatych ?/

W północno-zachodniej części badanego rejonu zaobserwowano rzędzaj rowu o szerokości około 1 m i głębokości 60 cm - biegnącego łukiem z południa na północ. W obrębie rowu znajdował się wczesnośredniowieczny materiał ceramiczny, polepa, drobne węgle drzewne. Sądzić